

طراحی کتابخانه در شهر قم با رویکرد پایداری اجتماعی - فرهنگی

اعظم سادات رضوی زاده^۱، فاطمه مرادی^۲

^۱ هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی کاشان

^۲ کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی کاشان

چکیده

رویکرد انسانی در کنار توجه به مفهوم توسعه‌ی پایدار در معماری منجر به شکل‌گیری مفهوم پایداری اجتماعی شده است. در معنای پایداری اجتماعی، حفظ و ثبات مؤلفه‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه هم پیوند با ابعاد زیست‌محیطی و اقتصادی مطرح است و به رفتارهای انسانی بستگی دارد که در درون فضا رخ می‌دهد. طراحی معماری می‌تواند در یافتن راه‌حلهایی برای تأثیر متقابل گروه‌های اجتماعی نقش ایفا کند. شهرها جایگاه اصلی فعالیت‌های انسانی هستند. برای پایداری در شهر باید به جنبه‌های اجتماعی نظیر ایجاد و حمایت از محیط‌های انسانی فعال و فضاهای زنده توجه شود. کتابخانه به‌عنوان فضای عمومی شهری همواره پذیرای جمعیت انسانی بسیاری در روز است از این‌رو نادیده گرفتن پتانسیل‌های تأثیرگذار در تعاملات اجتماعی مناسب می‌تواند این فضای شهری را به یک معضل شهری تبدیل نماید. در این راستا شناخت و تجزیه و تحلیل و شکل‌دهی به فضاهای کتابخانه به‌عنوان فضای شهری پایدار نیازمند شناخت عوامل و فاکتورهای تأثیرگذار بر پایداری اجتماعی و شناخت پتانسیل‌های طراحی این‌گونه فضاهاست. در این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی، سوابق موضوع در قالب تعریف توسعه‌ی پایدار، جایگاه پایداری اجتماعی در توسعه و نقش معماری در پایداری اجتماعی و معیارهای آن مورد بررسی قرار گرفته و تأثیر هر فاکتور و ارتباط آن با دیگر فاکتورها و راهکارهای دستیابی به هر یک تحلیل گردیده است. بر اساس نتایج، چگونگی تأثیر، اهمیت و اولویت فاکتورهای تأثیرگذار در معیارهای پایداری اجتماعی، در سه بخش کالبد، فعالیت و معنا مشخص شده و در نهایت راهکارهایی برای طراحی متناسب با فرهنگ و خواست و نیاز و پیش زمینه‌ی ذهنی استفاده‌کنندگان، ارائه گردیده است.

واژه‌های کلیدی: پایداری اجتماعی، معماری، فضای عمومی شهری، کتابخانه، توسعه‌ی پایدار

مطالعات هنر و فرهنگ

دوره ۶، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۱-۲۴